

Komentář ČBA ke Zprávě o finanční stabilitě ČNB

Praha, 13. 6. 2017

Zátěžové testy opět prokázaly vysokou odolnost domácího bankovního sektoru i pro případ velmi nepříznivého hospodářského vývoje. Banky by ustály propad ekonomiky do recese a deflace i výrazný vzestup nezaměstnanosti k 10 % doprovázený propadem cen nemovitostí až o 15 %. Obdobně jako v předchozí sérii testů by potřeba doplnění kapitálu činila přibližně 0,3 % HDP, 12,5 mld. Kč.

Podíl úvěrů se selháním pokračoval v poklesu u domácností i podniků. Nízké hodnoty objemu i podílu problémových úvěrů v kombinaci s vysokým krytím těchto úvěrů opravnými položkami staví kvalitu úvěrového portfolia v Česku na jednu z nejlepších pozic. ČNB nicméně rizika v delším horizontu vidí.

Za hlavní riziko finanční stability považuje centrální banka roztáčení spirály mezi cenami nemovitostí a úvěry na jejich pořízení. Meziroční tempo skutečně nových úvěrů na bydlení akcelerovalo během prvního čtvrtletí 2017 na 30 %, což je dle ČNB dlouhodobě neudržitelné. Ceny nemovitostí považuje centrální banka za nadhodnocené oproti jejich fundamentální hodnotě, což lze volně přeložit jako existenci bubliny. Omezenou nabídku nemovitostí na trhu označuje centrální banka za jeden z možných faktorů růstu cen nemovitostí, faktor dlouhodobě nízkého zhodnocení úspor nezmiňuje. Vzhledem k hodnocení situace zavedla kromě již stávajícího doporučení, aby 85 % nových klientů mělo na nákup nemovitosti naspořeno alespoň 20 % vlastních prostředků, i další omezující doporučení vztahující se k jejich příjmu.

Ačkoli se toto opatření může zdát vcelku rozumné z pohledu ochrany klientů i bank, může zasáhnout plošně celé profese, například zdravotnictví či školství, v nichž dlouhodobě nehrozí ani nezaměstnanost ani pokles příjmu, a stačilo by ošetřit rizika nemoci a úrazu formou pojistky.

ČNB rovněž uvádí, že zpřísněné poměrové limity výše úvěrů k hodnotě nemovitostí byly ve čtvrtém čtvrtletí 2016 překračovány. Patrně i proto se ČNB rozhodla zvýšit tzv. proticyklickou kapitálovou rezervu z 0,5 % platnou od ledna 2017 na 1 % od července 2018. Toto opatření je plošné a jeho dodržování pro banky závazné. V příštím roce bude ČR ve výši proticyklické kapitálové rezervy na světovém žebříčku na čtvrté příčce po Norsku (2 %), Hong-Kongu (1,875 %) a Islandu (1,25 %). Slovensko počítá se zavedením sazby ve výši 0,5 % v srpnu 2017, žádné další země zatím k tomuto opatření nepřikročily. ČNB má zákonný mandát k tomu zvýšit proticyklickou kapitálovou rezervu na 2,5 %.

Autorka:

Eva Zamrazilová

hlavní ekonomka, Česká bankovní asociace

+420 224 422 082

zamrazilova@czech-ba.cz**O České bankovní asociaci**

Česká bankovní asociace vznikla v roce 1990 a je dobrovolným sdružením právnických osob podnikajících v oblasti peněžnictví. V současné době sdružuje 39 členů. Rolí asociace je především zastupovat a prosazovat společné zájmy členů, prezentovat roli a zájmy bankovního sektoru vůči veřejnosti, podílet se na standardizaci postupů v bankovním sektoru a na vytváření odborných zvyklostí, podporovat harmonizaci bankovní legislativy s legislativou Evropské unie a vyvíjet aktivitu v informativní a školící oblasti. ČBA je členem Evropské bankovní federace a Euriboru.